

Корець В.В.

Майстер – клас «Новітні форми і методи роботи у розвитку духовності особистості»

Початок - екран: «Політекстуальність образу дзвону», звук дзвону - урочистий, відео - простори природи, храми, красиві, просвітлені обличчя.

- Здрастуйте, дорогі учасники нашого майстер-класу! Ось так, урочисто, під розливи святкового дзвону починається наше практичне заняття, присвячене дзвону. І назва «Політекстуальність образу дзвону» говорить про те, що його можна розглядати під різним кутом зору, незмінно приходячи до приголомшливих за своєю силою висновків.

Історії народження і долі дзвонів органічно вплелись в історію життя слов'янських народів. Музика дзвонів, поезія написів, архітектура дзвіниць, металургія міді і бронзи, мистецтво лиття, унікальні твори церковних майстрів, легенди і бувальщина, чудеса зцілення і позбавлення, велика віра і любов - ось той скарб, який передавався з покоління в покоління, ось все те, що ми здатні відчуті і відгукнутися на це серцем, ось все те, що може залишитися недосяжним нашими дітьми ... Чому? Відповідь на це питання з'являється сам собою, коли ми виводимо на внутрішньому, душевному екрані пам'яті картини поведінки дітей - вони багато недоотримують вже сьогодні через певні якості, а вірніше вади: духовні, душевні і фізичні. Вони не вміють слухати, вони неслухняні, у них немає послуху. Однокореневі слова відкривають нам завісу, а це, в свою чергу, допоможе вирішити і багато проблем. Що ж вони не слухають і не чують? Звуки - слова, музику - все те, що складає звукову красу Божого світу. Як навчити, як підвести до того, щоб дитяча душа сприйняла в себе це багатство?

Саме це завдання нам і треба буде розв'язати з вами.

1.Розпочнем зі знайомства.

Коли ми бачимо людину вперше, ми вловлюємо його найяскравіші, позитивні якості,

те ж саме стосується і голосу людини. Давайте привітаємося один з одним і скажемо, як же звучить голос того, хто з нами поруч. По ланцюжку запам'ятовуємо, як же пролунав голос промовця. За виконану роботу кожен отримує паперовий дзвоник-аплікацію.

Потім всі повинні згадати і записати, як же саме звучав його голос для іншого.

Листочки вивішуються на демонстраційній дошці.

Висновок: у дітей часом навіть не вистачає слів, щоб описати той чи інший звук, не кажучи вже про те, щоб дати характеристику його емоційному забарвленню. Цим прийомом можна навчити уважно вслухатися і аналізувати почуте поруч з собою, незмінно дотримуючись принципу «Люби ближнього свого».

Ведучий обводить маркером вийшов абрис великого - на всю дошку дзвона. А чи можемо ми перенести всі ці якості, взяті у нас, людей, на нашого героя сьогоденішнього майстер-класу? Так. Адже дзвін може бути сильним, його звук має забарвлення - ніжний, боязкий, впевнений і т.д.

2. А що ще спільного у людини і дзвона?

На дошці з'являються дві таблички (А4 - половина, вгорі-людина, внизу-дзвін)

Відповіді записуються маркером за годинниковою стрілкою - народження (в муках, крізь холод і жар), вихідні матеріали - тільки якісний сплав, батьки-майстри (яким потрібно бути, щоб готовий виріб радував слух і був корисним), становлення (гарт, випробування різними ситуаціями), життя (ритмічне розмірене, гармонійне, на користь людям, чесне, відкрите, гучна життєва позиція), відхід з життя (почесний, помітний слід в історії, реліквія, насильницький, безславний).

Прийом перенесення якостей людини на предмет і навпаки наближає нас до притчової форми передачі інформації. Саме такий прийом навчає слухати і чути. І це справді Євангельський досвід - адже за допомогою притчі і Христос учив людей. Хіба розповідь про виноград - це всього лише розповідь про рослини, а притча про дів зі світильниками - тільки чи констатація факту недбалості людини по відношенню до

світильників ... а Його розповідь про закваску, яка може вкислити все тісто ... і багато іншого. У всіх цих притчах закладена не тільки інформація, в них - іскра пошуку та імпульс до того, щоб за явним, часто вузьким, сенсом побачити більш широкий, загальний, і навіть загальнолюдський, за набором слів в тексті – побачити ідею, за ненав'язливим натяком - вказівку. Така практика надзвичайно корисна для дитини, так і більш того, вона є життєво необхідною. Чим багатша розмовна мова, тим більшого успіху він досягне в письмовій. А той, хто є хорошим слухачем, може передати, повторити, керуватися усними вказівками. Все це підсилює її, дитини, компетентність в більш старшому віці.

Та й нам, вчителям, хіба не потрібен, як ковток чистої води, учень, який уміє вчитися, черпаючи інформацію, запропоновану в усній формі.

Уміння слухати - початкове, вихідне, базове і не тільки з виховної точки зору. До того, як дитина вимовляє вперше слово «мама», він його багаторазово чує, тільки потім повторює, потім вже вчиться його читати і записувати. Так що, навчити вміння слухати і чути - завдання не просто актуальне, а першочергове.

3. І для цього ми звертаємося до вправ з дзвіночком і голосом.

Цю вправу можна подавати двома способами. Залежно від того, з якою аудиторією ви працюєте, наскільки розвинене в дітях уважне слухання і якого вони віку.

Всі ми - звучать дзвіночки (можна вимовляти імена, можна дзвеніти дзвіночками).

Заданому учневі належить почути саме своє ім'я в різнозвучному хорі або звук свого дзвіночка. Ускладнення - одночасно прислухаються 2-3 учні.

Дзвін став не тільки центральним героєм нашого майстер - класу, він уже давно і по праву виступає основною іпостассю художніх творів. Якщо на уроках ми працюємо з друкованим текстом, то, як правило, це виглядає, як читання і обробка прочитаного матеріалу. А чи можна прищепити дитині здатність уважного і активного слухання за допомогою читання і як? (Пропозиції учасників)

4. До вашої уваги пропонуються епізоди невеликого поетичного твору. У кожного на столі - всього лише уривок. Уважно ознайомтеся з ним:

- Прогнозування - про що цей вірш?
- Чи можна дати йому робочу назву?
- Хто головний герой вірша?

Читання здійснюється усіма - по ланцюжку - не перериваючи сенс - уважно вслухаючись в попередні рядки. Початок дає ведучий - потім учасники відтворюють текст. У підсумку - текст - на дошці.

РОЖДЕНИЕ КОЛОКОЛА

Шел по полю мудрец.
Воспевал красоту
Тех цветов, что
Наполнили поле.
Восхищался старик:
В них - не сила людей,
В них прославлена
Божия воля!
Шел мудрец
И молился от сердца Тому,
Кто весь мир этот
Создал прекрасный.
Шел мудрец,
Возносил благодарность Тому,
Чьи старанья отнюдь
Не напрасны.

Вдруг услышал старик
Что-то, прямо в траве
Зазвенело, молению вторя.
Словно чудо, открылось
Вдруг взору его -
Колокольчиков синее море.
Нежный звук разливался,
Как Ангельский хор,
Что поет Богородице Деве,
И казалось, мелодии всюду его:
И на грешной земле,
И на небе!
- Вот бы людям такую красу
Донести,
Чтобы сердце их в радости билось,
Чтобы страх разогнать,
Чтоб уверенность дать,
Чтобы это навеки
Продлилось.
Благодать! Благодать!
Как ее унести?
Передать, сохранить
И не бросить?
Наклонился старик.
Колокольчик сорвал.
И отправился к мастеру
С просьбой:
- Мастер! Мастер!

Ты видишь цветок?
Он бесценен...
Он – хрупок и нежен.
Ты возьми серебро,
Да и вылей другой,
Много больше,
Сильнее, чем прежний.
Пусть он силой своей
Возвещает всем нам:
С нами – Бог!
Его слава и сила!
Чтобы Божия истина
Козни и зло
Силой звука добра победила!
Вдохновленный литейщик
Взял в руки цветок...
Вскоре колокол первый родился.
А за ним – и второй
Следом – третий...
И так – род могучих собратьев продлился.

5. Однак в наш час не так просто спиратися тільки на аудіо-матеріал, так як покоління, з яким ми зараз працюємо, більшою мірою - візуали. І тому - до вашої уваги пропонуються епізоди фільму «З Дону видачі немає», в якому дзвін - одна з центральних фігур.

- Прогнозування;
- Перегляд епізодів \ розкриття символізму неживих образів;
- Значення мовчання дзвону у фільмі.

Зміст фільму

«З Дону видачі немає» - російський бойовик 2006 року від режисера Олега Массаригіна. Це історія про те, як в кабіні однієї машини виявляються святий і

грішник і що з цього виходить. Дорога через привільний Донський степ зіштовхує двох, здавалося б, протилежних героїв: водія КАМАЗа на ім'я Тихон (Леонід Громов), жадібного до легкої наживи і який ховає в ящиках з соковитими апельсинами наркотики, і диякона Георгія (Олексій Серебряков), що везе напередодні Водохреща новий дзвін для станичної церкви. Святий і грішник виявляються на одній території, наркотики поміщені під купол дзвону. Тут за підозрілою машиною починається стеження. ... Цей шлях не обійдеться для героїв без небезпечних пригод і несподіванок, особливо для диякона Григорія. Олег Массаригін в своїй картині в черговий раз підносить класичний конфлікт між добром і злом. Ось тільки що на цей раз здобуде перемогу?

6. Все вище пророблена - це підготовчий етап до **самостійної роботи**. Учасники об'єднуються в три групи - за кольором аплікацій-дзвіночків, які вони отримали на початку майстер-класу. Завдання - придумати притчу, в якій дзвін (очок) виступає однією з центральних фігур (або центральною). Час підготовки - 5 хвилин, тезисно викласти на папері для подальшої публікації.

1 група - маленький дзвіночок зі стрічкою.

2 група - старий Почаївський дзвін .

3 група - новий шкільний дзвінок - подарунок.

Захист проектів.

7. Закінчення майстер-класу.

Перед нами - три предмети, в них може бути рівно стільки користі і душі, скільки в них вдихне людина. Саме так, як і в учня може бути стільки корисного і доброго, скільки в нього зуміє влити учитель.

Бруно Ферреро «Челядник»

Не пройти мимо, побачити те, що дано, розглянути за творінням творця, подумати, а що ж рухало людиною, коли вона створювала твір, який і сьогодні радує слух, зігріває душу - найголовніші завдання нас як вчителів - адже в основі всіх їх, скільки б ми їх не перерахували - любов. Любов, здатна і метал, по своїй природі холодний і бездушний, змусити дарувати тепло і зігрівати; любов, здатна зробити щасливим - а значить вміти насолоджуватися і захоплюватися, бути задоволеним, відчувати себе повноцінним і обдарованим тим, що дає Бог, який вміє слухати і чути, дивитися і бачити, думати (міркувати) і осягати (розуміти).

Відео про любов

Урок з Основ християнської етики має стати життєдайним: його рамки мають розширитися - він має перестати бути зорієнтованим тільки на передачу і сприйняття певної інформації; на уроці повинні пробуджуватися всі природні канали сприйняття навколишнього світу.

Гарних результатів можна добитися, орієнтуючись на такий, досить традиційний, але достатньо ефективний принцип: головне - здійснити триєдине завдання: поглиблене вивчення, творче запровадження і пропаганду спадщини.

Сенс уроку з Основ християнської етики - не транспортування фактів і дат, а трансформація загальнолюдського позитивного досвіду задля розширення

позитивного світосприйняття учнем.

Домінантою у викладанні Християнської етики є вміння по-новому подивитися на знайоме і звичне, незмінно відкриваючи глибокий духовний зміст.

Любов у християнстві - найперша і найважливіша чеснота і сама сутність життя. Тільки «любов довготерпить, милосердствує, любов не заздрить, любов не величається, не гордиться, не безчинствує, не шукає свого, не дратується, не мислить зла, не радіє неправді, але радіє разом істині, все покриває, всьому вірить, усього сподівається, все переносить»(1 Кор. 13, 4-7) І якщо ми зробимо «текстову ретроспекцію» цього вислову, то зможемо знайти і корінь духовно нездорової, викривленої людини, в якій не панує любов. Довготерпіти і милосердувати можливо тільки, зрікаючись себе; не заздрити можливо, тільки в тому випадку, коли людина не порівнює себе з іншими; не величатися можливо тоді, коли не ставити себе над іншими... зло, тиранія, знущання, пригноблення - продукти гіпертрофованого «Я», зарозуміння, нарцисизму, егоїзму. Та як би ми не називали цей «продукт», сутність полягає в тому, що відсутність любові - це початок руйнування особистості, сім'ї, суспільства, держави, цивілізації. З цього виникає гостра потреба навчити сучасну людину любити, берегти та вдосконалювати те, що їй вже дано. Уміння любити і приймати ближніх такими, якими вони є, - це зовнішній прояв внутрішньої досконалості людини.

Та реалізація добрих намірів - створити з техногенно викривленої людини гармонійну особистість - відбувається лише в рамках уроку, а цього замало. Дитину виховує все, що її оточує. Один часовий відрізок в 45 хвилин проти спопеляючої лави деструктивного виховання - лави, яка неконтрольовано, нецензуровано, негуманно відносно дитини, проливається з екранів, з рекламних носіїв... Можливо, що цікаво і ефективно викладати предмети духовно-морального спрямування повинні надлюди, яким під силу протистояти потокам аморального бруду. Та все ж таки це звичайні вчителі. Їхня зброя - не тільки бажання створити гармонію серед хаосу, але й звичайнісінькі підручник і зошит з предмету, яких з Основ християнської етики для 9-11 класів навіть у наявності немає (програма є, а її реалізації у дотиковому форматі немає). Сірими кольорами неможливо пробудити душі дітей - це правда. Повинні з'явитися яскраві кольори і у вчителів. Підтримка не тільки словами, а й конкретними навчальними матеріалами, забезпечення на гідному рівні з боку держави, а також майстер-класи, інтерактивні уроки, нестандартні виховні заходи як обмін серед прогресивної педагогічної формації мають дати добрий імпульс для народження ідей яскравого і ефективного уроку, який би знайшов відгук у сучасних школярів.

Вірш – побажання «Любіть» Ю. Вавринюка

Сердечно дякую вам за спільно виконану творчу роботу, до нових зустрічей!

